

KONTAKTEN

2022

EN KUNDTIDNING FRÅN SALA-HEBY ENERGI AB

**VARFÖR ÄR
ELEN SÅ DYR?**

**SMARTA HEM
MED AUTOFLEX**

**FAMILJEDAGEN
4/9 KL. 11.00-14.00**

HÅKAN HAR ORDET

”Leveransen av energi i form av el och värme måste fungera för att övriga verksamheter i samhället ska kunna göra sitt. Jag är glad att konstatera att vi under pandemins år 2021 klarade av att leverera utan störningar. För att klara vårt åtagande blev digitala möten och att jobba hemifrån ett naturligt inslag i vardagen.

En del förändrade arbetssätt kommer att leva vidare eftersom de medfört att effektiviteten ökat och vårt miljöavtryck minskat. Från flera platser runt vår jord har rapporter kommit om positiva effekter av det minskade resandet. Förhoppningsvis kan de bidra till insikt och att arbetet mot ett hållbart samhälle accelererar. Det finns dock möten som är svåra att ersätta med digitala alternativ. Till dessa räknar jag både SHE-seminariet och kunddagar. Nu är det två år sedan vi träffades på riktigt och jag känner att det finns en del att hämta ikapp.

Vi jobbar fortsatt hårt för ett hållbart samhälle. De verksamheter vi bedriver påverkas i hög grad av politiska beslut. Tyvärr harmoniserar inte alltid styrmedlen med den väg vi valt. Ett exempel på det är införande av energiskatt på fossilfri olja vilket medfört att användandet av fossil olja blir mer fördelaktigt ur ett ekonomiskt perspektiv. Ett annat är borttagandet av fri tilldelning av utsläppsrätter till företag som har varit 100 procent fossilfria under kontrollperioden. Vi är ett av de bolagen som drabbats av detta. Vi är stolta över att vara hållbara, men samtidigt har den fria tilldelningen kunnat tolkas som en kompensation för

användandet av dyrare hållbara bränslen och motiverat företag att bli helt fossilfria. Nu försämrats den drivkraften.

Bioenergins hållbarhet är ifrågasatt inom EU. Biomassan ovan jord är naturens väg att lagra solens energi i ett energilag. Biprodukter, som vid omvandling av skog, kan med fördel användas för att ge tillgång till ett stabilt bränsle. Det ger ett stabilt komplement till effekt från intermittenta energikällor (solceller och vind). Behovet av tillgänglig eleffekt blev under senare delen av 2021 än mer tydligt när elpriserna steg kraftigt. Inom kraftvärmens finns mer elkraft att hämta.

Tillväxten av biomassan i Sverige är enligt Svebio 25 procent högre än uttaget. I ett cirkulärt tank gör det att det finns ett hållbart kretslopp. Naturligtvis krävs dock ett hållbart bruk av biomassan med hänsyn till biologisk mångfald för att det ska klassas som hållbart.

Silververket är konverterat för att kunna elda brunt returträ. Brunt kallas det för att det kan innehålla vissa föroreningar och för att ta hand om dessa har vi installerat en reningsanläggning och har ett nytt tillstånd för vår verksamhet. Ombyggnaden gör att möjligheterna vid val av bränsle ökar. Under året har vi färdigställt renovering av turbin och generator, vilket kom väl till användning under årets sista månader när elpriserna steg kraftigt. Solen och vinden i vårt elsystem gör att priset varierar. Det försöker vi nyttja och under året har även elpannan varit i drift vid ett flertal tillfällen för att förse våra industrikunder med värmeleveranser.

SHE arbetar långsiktigt och har

under många år enbart erbjudit fossilfri el och värme till sina kunder. Bolaget var tidigt ute och skapade möjligheter för biogastankning i Sala. I dag erbjuder vi även HVO-diesel och fordonsladdstolpar i båda kommunerna. Laddinfrastrukturen fortsätter vi att bygga ut för att vara en möjliggörare. 2021 invigdes bland annat en större laddplats i Sala och under våren har vi i samarbete bidragit till att ett större företag i regionen kunnat elektrifiera varutransporter.

Avslutningsvis vill jag tacka personal, kunder, styrelse, ägare, samarbetspartner, finansiärer och leverantörer för ett fantastiskt bra samarbete. På många områden gör vi mycket bra ifrån oss och ska vara stolta. Tillsammans är vi alla med och bidrar till en hållbar framtid.

Håkan Carefall, vd på SHE

KONTAKTEN

2022

KONTAKT

Sala-Heby Energi AB
Fabriksgatan 14, Sala
Växel: 0224-576 00
Kundtjänst: 0224-576 10
kundtjanst@sheab.se
www.sheab.se

ÖPPETTIDER

Måndag-fredag
8.00-12.00
13.00-16.00

ANSVARIG UTGIVARE

Håkan Carefall

REDAKTION

Emma Liljefors,
Caroline Östman
och Maria Andersson

PRODUKTION

Maria Andersson,
Caroline Östman och
Alice Ågren, Creative Mill
Kommunikationsbyrå AB

TEXT & BILD

Maria Andersson
om inget annat anges

TRYCK & UPPLAGA

Hylte Tryck, 2022
20 550 ex

Maria Karwonen, Mats Olsson, Inger Lundin och Lars-Inge Johansson.

FOTO: HÅKAN CAREFALL

TROGNA MEDARBETARE GÅR I PENSION

Under våren hade vi en avtackning för flera av våra trogna medarbetare som nu gått i pension.

Stort tack för trogen tjänst hos SHE till Maria Karwonen, Mats Olsson, Inger Lundin, Lars-Göran Malmqvist och Lars-Inge Johansson. Lars-Göran gick i pension redan i fjol men nu när restriktionerna släppt fick han den avtackning han förtjänar.

SHE-SEMINARIUM

Temat för SHE-dagen är Energieffektivisering och kapacitetsbrist på nätet – Hur ställer vi om till en elektrifierad vardag?

Kvällen kommer att handla om de utmaningar vi möter och spännande tekniska möjligheter som finns när vi går mot en klimatsmartare vardag. Seminariet blir den 18 oktober kl. 18.00 på Gillet 6 i Sala. Vi bjuder på smörgås, gobit och kaffe/te.

**18 oktober
kl 18.00**

Gillet 6, Sala

HESAB FLYTTAR IN I SHE

Från och med 1 januari i år är delar av HESAB:s verksamhet flyttad till moderbolaget Sala-Heby Energi. Vi erbjuder fortfarande samma produkter och du möts av samma trevliga team där du även träffar vårt nytilskott Nicklas Larsson.

Självklart påverkas du som kund inte av vår omorganisation. Alla garantier och serviceavtal gällande solceller och fjärrvärme gäller.

Se vårt produktutbud och kom i kontakt med oss på sheab.se.

NYA ANSIKTEN HOS SALA-HEBY ENERGI

Vi har förstärkt SHE med nya medarbetare.

Kenneth Nygård Viklund,
underhållschef värme

Ewa-Lisa Hellblom,
receptionist

Tobias Bäckström,
redovisningsekonom

Daniel Lennkvist,
elnätstekniker

Jonathan Persholt,
elnätstekniker

Markus Forsman,
drifttekniker värme

Sam Nilsson,
underhållstekniker värme

Emma Liljefors,
kommunikatör

Maria Dalfjord,
kundtjänstmedarbetare

Christer Eriksson och Carina Schon, ordförande respektive vice ordförande i styrelsen för SHE, Per-Erik Johansson, marknad- och försäljningschef på SHE, Pär Svårdson vd och grundare på Apotea, Oda Norling, kundservicechef på Apotea, Håkan Carefall, vd på SHE, Mathias Fredholm, affärsutvecklare på Apotea, samt Emma Liljefors, kommunikatör på SHE.

SHE:S MILJÖPRIS

Den 13 juni delades Sala-Heby Energis miljöpris ut för det nionde året i rad. Apotea tilldelades priset för sitt stora miljöengagemang där deras senaste åtgärd varit att transportera godset med elbilar.

Sala-Heby Energis miljöpris 2022 delades ut till Apotea för deras miljöengagemang i centrallaget i Morgongåva, Heby. Förutom ett diplom med motiveringen får vinnaren 5 000 kronor att använda till valfritt ändamål. Apotea valde att skänka vinsten till förmån för att hjälpa utsatta i Ukraina med sjukvårdspaket.

Pär Svårdson, vd på Apotea, tog emot priset från Håkan Carefall på SHE.

– Det känns hedrande och roligt att

få miljöpriset för något som vi värdesätter så högt. Jag vill passa på att rikta ett stort tack till Anders Wall som gett stöd och hjälp vid vår etablering i Morgongåva, säger Pär Svårdson.

Att Apotea satsar på miljön är ingen nyhet och utvecklingen mot emissionsfria leveranser fortsätter. Den senaste satsningen är tre lastbilar som är 100 procent eldrivna. Medan godset lastas i Apoteas centrallager i

MOTIVERING

För sitt stora miljöengagemang och för att de driver utvecklingen av miljövänliga transporter vill vi tilldela Apotea Sala-Heby Energis Miljöpris 2022. Apotea har investerat i laddstationer och ellastbilar för att med minsta möjliga miljöpåverkan kunna frakta sina varor.

Morgongåva, laddas lastbilarna via en snabbladdningsstation. Laddningen tar bara runt 90 minuter, sedan körs godset till Rosersberg för vidare transport ut i landet med andra transportbolag. Förhoppningen är att spara 4 000 ton i koldioxidutsläpp under de närmaste tre åren.

TIDIGARE MILJÖPRISVINNARE

2014	Ingvar Pettersson och Inga-Britt Persson
2015	Jan Alriksson och Kurt Hansson
2016	Monica Yngvesson
2017	Lars-Erik Eriksson
2018	Petterssons Fastigheter
2019	Kilbo skola klass 4-6
2020	Kenneth Olsson, Fassenbo, Sala
2021	Sagåns Vattenråd

FOTOTÄVLING PRYDER ELSKÅPEN I SALA

Efter en motion antagits i kommunfullmäktige med önskemålet om att hitta på något för att lyfta de tråkiga och gråa elskåpen i Sala, föddes idén till att pryda dessa med Salamotiv. Kultur och Fritid som tillsammans med Näringslivsenheten, Samhällsbyggnadskontoret, Salabostäder och Sala-Heby Energi tog fram förslaget att utlysa en fototävling till allmänheten med temat "Vårt Sala".

Man beslutade att 30-40 elskåp av de över 800 elskåpen som finns i Sala ska prydas med foton. 20 av dessa ska ha fotografier med ett historiskt tema knytet till Sala och tolv av skåpen dekorerar med bilder från fototävlingen.

Vinnarna i fototävlingen korades den 14 maj under invigningen av Kulturnatta på stora torget i Sala då även bilderna fanns för betraktning i Galleria Sala Torg.

Vinnarna i elskåpstävlingen: Charlotta Lundin, Lina Lindell, Camilla Norman, Kicki Alvebring, Kenneth Friberg, Carina Eriksson, Mattias Thuvander, Joachim Nordlund, Hans Karlsson och Filip Eriksson.

FOTO: MARIA ANDERSSON

FOTO: HANS KARLSSON

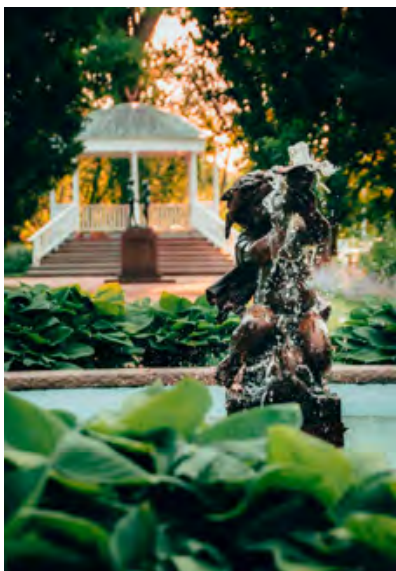

FOTO: CAMILLA NORMAN

FOTO: FILIP ERIKSSON

FOTO: MATTIAS THUVANDER

Filterutrustning för rening av dels tungmetaller från processvatten.

RENARE AVLOPPSVATTEN

Under vintern har Sala-Heby Energi genomfört en större ombyggnation vid Silververket för att förbättra reningen av processavloppsvatten.

Syftet är att uppfylla miljökrav, som blivit hårdare, samt att minska både energi- och färskvattenförbrukningen under reningsprocessen.

Tillsammans med en energikonsult såg driftorganisationen över reningsprocessen och en ny processlösning togs fram. Vi har eftersträvat att behålla så mycket som möjligt från den befintliga infrastrukturen i form av byggnader och rörsystem. Till detta har vi även investerat i ny utrustning som bufferttankar, vattenreningsutrustning och distributionssystem för vattenåtervinning.

Avloppsvattnet passerar olika typer av reningsutrustning för att avskilja oönskade ämnen. Efter reningen blir avloppsvattnet så rent att det kan släppas ut i Sagån. Tidigare släpptes det ut till det kommunala reningsverket, som nu får en lägre belastning.

Den nya avloppshanteringen driftsattes i början av maj och om ett år kan man få fram statistik på hur mycket vatten och energi som sparats tack vare ombyggnationen.

Provtagningsutrustning för processvatten till recipient.

Pumpstation av smutsvatten för återanvändning internt.

VÄLKOMMEN TILL FAMILJEDAGEN

Årets SHE-dag firar vi under en gemensam familjedag tillsammans med Salabostäder AB och Sala Silvergruva AB.

4 september kl. 11.00-14.00

Plats: Sala Silvergruva

Det blir korvgrillning, chokladhjul, femkamp, ponnyridning och nedstigning i gruvan för de som vill m.m.

Varmt välkommen!

Salabostäder
- ett tryggt val

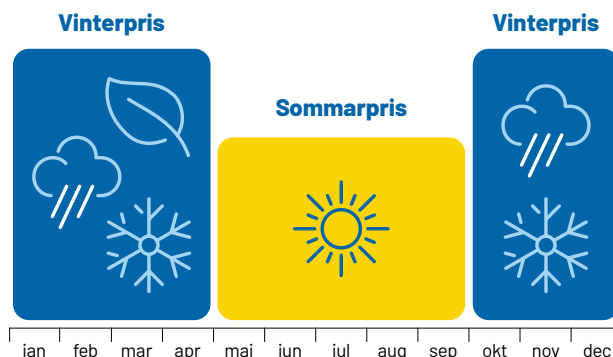
NYTT PRIS PÅ FJÄRRVÄRME

Fjärrvärme är den vanligaste uppvärmningsformen i landet. Nu kommer en ny prismodell att införas.

Den nya prismodellen uppmuntrar till effektiviseringar som leder till kostnads-sänkningar både för kunderna och för oss som leverantör. Katja Kononova är projektledare för den nya prissättningen.

– Implementeringen kommer att ske under andra kvartalet 2023. Prismodellen kommer att innebära en omfördelning av kostnaderna bland SHE:s kundgrupper, berättar hon och förklarar.

– Den nya prismodellen kommer vid införandet inte att innebära någon prishöjning för kundkollektivet, utan snarare en omfördelning av de olika priskomponenterna. Tidigare har vissa kunder fått glida med till ett för lågt pris och de som har en större fjärrvärmeförbrukning har

Katja Kononova,
projektledare från
Sigholm.

FOTO: SIGHOLM

fått stå för en stor del av kakan. Nu blir fördelningen mer rättvist då de fasta kostnaderna fördelats även till de kunder som har en låg förbrukning.

Prismodellen består av två delar, en effektagift och en rörlig energiavgift som varierar beroende på säsong. Priset för fjärrvärme blir högre under de månaderna då förbrukningen är högre och lägre under sommarmånaderna. Det blir tydligare att se vad som är den fasta kostnaden och vad som är den rörliga kostnaden på fakturan. Det gör att kunden själv kan följa sin energiförbruk-

ning och välja att spara pengar genom att energieffektivisera.

Prismodellen är intäktsneutral, vilket innebär att den totala intäkten till SHE är densamma som tidigare. Efter att den nya modellen implementerats blir det ett stabilare flöde på intäkterna för SHE över året som täcker de löpande kostnaderna på ett bättre sätt och kunden får en minskad variation av kostnader över året. Priserna kommer våra kunder att se på hemsidan sheab.se. De kunder som redan har ett befintligt avtal är kvar bindningstiden ut.

ENERGIEFFEKTIVISERA DITT HEM

Eftersom det råder effektbrist på el i vårt land är alla som väljer fjärrvärme med och avlastar elnätet. Det gör en stor skillnad för miljön.

- ⚡ Se över dina fönster och dörrar. Behöver de bytas eller räcker det med att byta gamla tätningslister.
- ⚡ Bättra på isoleringen i huset.
- ⚡ Se till att termostatsventiler inte står onödigt högt.
- ⚡ Reglera inomhustemperaturen. Genom att justera bara någon grad påverkar du din energiförbrukning.

- ⚡ Om det är möjligt kan du reglera fastighetens frånluft eller investera i ett värmeåtervinningssystem för att ta vara på värmen från frånluften.
- ⚡ Med en smart Ngenic som du styr med en app får man en bättre och jämnare värme i huset.
- ⚡ Håll koll på returtemperaturen på den värme som lämnar fjärrvärmecentralen hemma. Ligger den på över 60 grader kan det vara en ventil som behöver bytas eller en inställning som ska regleras. Vi har serviceavtal där du kan få hjälp att se över att växlaren är optimal.

- ⚡ Tappa inte upp varmvatten i onödan.
- ⚡ Vill du verkligen spara energi ska du jobba för att sänka effekten och inte investera i ytterligare en värmekälla.
- ⚡ Vill du få tips, råd eller boka en service, hör av dig i så fall till kundtjänst. Vi har även möjlighet att skanna av din fastighet med en värmekamera för att se om du har värmeläckage i din bostad.

MÖT CHEFEN ÖVER ELNÄTET

Andreas Ringvall har jobbat på SHE i två och ett halvt år som driftansvarig och driftchef. Sedan april i år har han växlat upp till SHE:s nya elnätschef.

Ansvar som elnätschef är en tung roll att axla. Händer det något är Andreas ytterst ansvarig för både elförsörjningen och personalen.

Tidigare har han bland annat arbetat på ONE Nordic och Vattenfall där Andreas gjort allt från att bygga fördelningsstationer till att renovera kärnkraftverk. Yrkesbanan startade direkt efter elprogrammet i gymnasiet då han började arbeta med storskaliga energisystem.

– Kraft är den bästa branschen att jobba i och man hjälper kunderna lösa rejäla problem. Det är väldigt spännande och det får gärna spraka litegrann, säger han.

PLANERAR FRAMÅT

Andreas och hans team har stora utmaningar framför sig.

– Vi ska se till att Sala och Heby kommuner har tillräckligt med ström och

att systemen är säkrade för att klara av den stora energiomställningen som vi nu står inför.

“...det får gärna spraka litegrann”

Elnätsbranschen har legat stilla väldigt länge men när effektbristen börjar märkas av kommer vi att behöva ställa om. Det handlar bland annat om stora investeringar i högspänningsnätet för att vara förberedda på att fördubbla kapaciteten av el.

– Elbolagen uppmanas att rusta sig för en ökad hotbild som vi ser generellt i världen. Tillsammans med kommunerna gör vi oss redo för att hantera mer omfattande elavbrott orsakade av

sabotage, terrorism eller cyberattacker, säger Andreas.

STORT CYKELINTRESSE

På fritiden är det cykling som är det stora intresset.

– Jag kör allt som har två hjul och trampor. Det brukar bli tio timmar i veckan på någon form av cykel.

Andreas kör både mountainbike och landsväg och har alltid varit tävlingsinriktad. Hans bästa resultat var från 2019 då Andreas var med och spurtade i cykelvasan. Han rullade in på 20:e plats, endast tre sekunder från vinnartiden. Han har vunnit Nordiska Mästare på landsväg vid två tillfällen och strävan att bli ännu bättre finns fortfarande kvar.

– Jag gillar att se resultat och är inte klar ännu. Men cykling är även en avkoppling från jobbet. Då får jag komma ut och lufta lungorna, säger han.

Anders Blidmo och Sven-Inge Stideli blev båda intresserade av att testa Autoflex och få en bättre överblick och kunna styra sin elförbrukning. Här kan de i realtid jämföra hur mycket el de använder och när på dygnet den förbrukas.

ENERGISMARTA HEM

Nyfikenheten för hur man kan styra och minska elförbrukningen är bara en av många intressen de båda vännerna Anders och Sven-Inge delar. Sedan de fick tillfälle att testa Autoflex har diskussionerna gått varma över vilka fördelarna är med energismarta hem.

Anders och Sven-Inge bor med sina respektive fruar Eva och Ulla i var sin villa på Stam-pers. Det är ett mysigt och familjärt område med villor och parhus, som ligger strax utanför Sala centrum. På både Anders och Sven-Inges hustak vilar solcellspaneler som suger åt sig av solens strålar när det är vackert väder. En

växelriktare omvandlar solenergin till ren och miljövänlig el som de använder i sitt dagliga hushåll för att sänka elkostnaderna.

Anders Bildmo var tidigt intresserad av solceller och gick med i Solselefsöreningen 2009. För ett par år sedan investerade han i solcellspaneler och nyligen inhandlades även en ny elbil till familjen.

Sven-Inge Stideli har bergvärme som uppvärmningssystem till sitt hus, och sedan tre år har även han solpaneler på taket och en hybridbil på uppfarten.

HÅLLER KOLL PÅ ELEN

Just nu är det hård belastning på elnätet i landet eftersom elanvändningen ökar. Autoflex är ett projekt som kommer att pågå till sommaren 2023 med syftet att nyttja elnätet mer effektivt och därmed minska belastningen på nätet när den stora efterfrågan på el snabbt ökat. Projektet drivs bland annat av

Ngenic och en forskargrupp på Uppsala universitet.

Med hjälp av en smart termostat från Ngenic får värmesystemet en extra hjärna och blir smartare. Den kan läsa av hur bostadens inomhustemperatur påverkas av olika väder, räkna ut hur snabbt huset kyls ner och värms upp, och även läser av prognoser i den kommande väderleken för att se om vädret ser ut att bli kallare eller varmare de närmsta dagarna och därmed styra temperaturen i hemmet. Detta bidrar i det långa loppet till sänkta energikostnader för kunden. Det ingår även en tracker som läser av den totala elförbrukningen i hemmet i realtid via appen kallad Autoflex.

BEHAGLIGT INNE

När Anders och Sven-Inge fick nys om projektet var det något som väckte nyfikenheten och de valde att vara med i testgruppen.

Med hjälp av Autoflexappen kan de nu följa både värme- och elförbrukningen genom sina mobiltelefoner.

Sven-Inge märkte snabbt en förbättring i inomhusmiljön efter att SHE installerat Autoflex i villan.

– Installationen gick snabbt och enkelt. Bergvärmegivaren fick en ny termostat som snabbt reglerar temperaturen vid väderskiftningar. Temperaturen inomhus är mycket jämnare och det går snabbare för systemet att anpassa temperaturen. Med tidigare anläggningar har det tagit mellan en till tre dygn innan värmen har stabiliserats, säger Sven-Inge och visar Anders hur temperaturen ser ut i huset med sin mobil. Anders öppnar sin app och jämför deras värden.

NÖJD MED RESULTATET

– Nu ser jag direkt när elförbrukningen pikar och elen från solcellerna inte räcker

till. Kör vi med tvättmaskinen eller kaffepannan märks det inte i elförbrukningen, men drar man i gång ugnen eller spisen, och även när vi duschar och det går åt mycket varmvatten, ser jag att det blir en topp när elförbrukningen drar iväg. Då räcker inte solelen till, säger Anders.

Han tycker att det är intressant hur beteendet ändrats efter installationen. Nu vill han och Eva passa på att köra tvättmaskinen mitt på dagen när solen skiner som bäst och solpanelerna står för en stor del av elen, i stället för att tvätta på natten när elpriserna var som lägst.

– Jag är väldigt nöjd att jag gjort de här satsningarna, både med tanke på miljön och elkostnaderna. Det ska bli spännande att se vad som händer i framtiden. Jag tänker att ett batteri som lagrar solenergin i stället för att man säljer den vidare, kan blir nästa steg att investera i. Men det tål att tänkas på eftersom batterierna kostar sin lilla slant, säger Anders.

På taket syns solcellspanelerna som både sparar på plånboken och miljön.

Läs mer och
anmäl ditt intresse

TILLSYN FRÅN LUFTEN

I luften hörs ett surr när en drönare glider förbi luftledningarna långt ute på landet. David Larsson är SHE:s drönarpilot som skickligt manövrerar drönaren mellan trädtoppar och ledningar när han gör sin inspektion med hjälp av kameran uppe i luften. Den här dagen håller han på med en driftbesiktning av elnätet och håller utkik efter träd som ligger över elkablarna.

FOTO: DAVID LARSSON

Drönaren är ett utmärkt redskap för att leta efter orsaker till störningar i elnätet. Då gör David överflygningar för att se vad som orsakar avbrottet och var problemet ligger. Alternativet vore att åka med helikopter och besikta elnäten men det är både kostsamt och mindre fördelaktigt för miljön.

Drönaren används även till viss del för inmätning av takyta när Sala-Heby Energi ska räkna på exempelvis en produktionsanläggning för sol.

Med drönarens hjälp kan man även genomföra besiktningar av tak och hängrännor för att kunna bedöma takets skick, eller mäta skogareal och bränslelager. Tack vare en värmekamera kan man dessutom hitta fjärrvärmeläckage och se om det finns skador på solcellspaneler.

Möjligheterna är oändliga och tanken är att vissa tjänster ska erbjudas till både företag och privatpersoner inom en snar framtid.

POOLEN LOCKAR BARNEN

Hemma hos Bengt och Ann Larsson går det åt mer ström på sommaren än på vintern. Något de levit med länge tack vare den stora poolen som inköptes för cirka 20 år sedan.

Ann och Bengt Larsson har både fjärrvärme och solceller från SHE.

Poolen var Bengts 50-årspresent till sig själv, men så fick han bygga den på egen hand också.

– Jag gillar att bada men skaffade den egentligen med tanke på mina barnbarn. De fanns inte ens på den tiden, men jag hoppades på att få barnbarn och att en pool skulle locka hit dem. Det har funkat! Poolen är som en magnet och alla våra sex barnbarn kommer gärna hit och hälsar på.

Bengt och Ann har ungefär 25 procent högre förbrukning på sommaren än under vintersäsongen. Pumpen, som cirkulerar poolen, går dygnet runt från första maj till sista oktober och utomhusduschens sommarvatten värms upp med el. Uppvärmningen i bostaden sker med fjärrvärme vintertid.

– Vi har haft fjärrvärme sedan 1978. Det här villaområdet var det första som anslöts i Sala. Jag hade jobbat i Västerås och där var man tidigt ute med fjärrvärme, så det var ingen tvekan att skaffa det, vilket jag aldrig har ångrat. Den är miljövänlig och tar ingen el, utan går till 100 procent på biobränsle.

Bengt är en trogen kund som har samma leverantör av både fjärrvärme och

el, något han ser som en fördel. Han är även mån om att tänka lokalt.

– Jag är salabo sedan födseln och jag tänker att jag vill gynna de lokala krafterna så långt som möjligt. Det gäller på alla plan egentligen, säger han och tittar ner på matchtröjan från Sala FF.

– Det blir så konkret när man jobbar med sponsring på en lokal marknad. I idrotten är stödet från företag i närområdet oerhört viktigt. I föreningen Sala FF har vi haft ett fint samarbete med SHE. Det är vi väldigt tacksamma för.

Engagemanget i föreningslivet har suttit i sedan 1984 när äldsta sonen fyllde sex år och gick med i fotbollsföreningen. Bengt började som ungdomsledare och har hängt kvar sedan dess. Nu sitter han som vice ordförande och sponsoransvarig i Sala FF:s styrelse.

SOL I SINNET

Tankarna på solcellspaneler började växa fram för några år sedan. Eftersom elförbrukningen är som högst när solen ger som mest kändes solceller rätt.

Bengt hade bestämt sig för att inte lägga solcellspaneler på själva bostadshuset, främst av estetiska skäl. I stället blev

det lagt på de små taken som garaget och ett uthus.

– Det är en ganska liten anläggning som vi har på bara 4,9 kW. Men att vi täcker 40–50 procent av förbrukningen dagtid med egenproducerad el, och vissa dagar ännu mer.

ELBILEN SAKNAS

Bengt passade på att få med laddboxen i upphandlingen när han väl planerade för solceller.

– Det kommer att bli en elbil inom ett år och då kommer den laddas dagtid, i och med att man är hemma som pensionär. Då kan vi köra bilen hyfsat billigt.

Intresset för energiförbrukningen har vuxit nu när Bengt har installerat appen som visar vad solcellerna genererar.

– Man blir mer medveten och det är enkelt att kolla vad man gör av med. SHE har varit bra med sin tekniska support och framför allt skickliga montörer. De gjorde jobbet så snyggt som man själv kunde önska sig. Jag är väldigt nöjd, säger Bengt och sätter sig på poolkanten med Ann. De njuter av det glittrande vattnet som är uppvärmt från solens värmande strålar.

UTÖKAD SNABBLADDNING

Sala kommun har en plan för att skapa ett fossilfritt samhälle fram till år 2030. Där ingår en laddinfrastruktur med målet att utöka antalet publika snabbladdare för elbilar.

Sala-Heby Energi är med i Sala kommuns satsning och har redan påbörjat arbetet med att installera några av de 24 snabbladdare som kommunen har planerat att införa till år 2030.

– I dagsläget står de interna laddstationerna, det vill säga de privatägda laddplatserna som villor, bostadsrätter eller hyresbostäder, för 90 procent av laddbehovet i vårt land. De offentliga laddplatserna är nödvändiga för att elbilarna ska vara mobila och kunna ta sig längre, säger Per-Erik Johansson, marknad- och försäljningschef på Sala-Heby Energi.

Per-Erik Johansson, marknad- och försäljningschef

SHE har nyligen satt upp fyra laddare i Sala; vid hotell Tinget, på Augéligatan och även eluttag för husbilar vid ställplatserna i närheten av Väsby Kungsgård. Visionen är att det ska finnas snabbladdare vid Evelund och andra strategiska platser framöver.

– Vi är även med och tittar på Heby kommuns satsningar i områden som Östervåla, Tärnsjö och i centrala Heby.

I Heby är SHE även med och tittar på lösningar för Heby Gårdars hyresgäster.

För SHE är det viktigt att vara med i kommunernas miljöarbete.

– Vi vill gärna vara med och ta samhällsansvar för att genomföra en grön omställning med tanke på klimatet. Både Sala och Heby kommuner är våra ägare som vi har bra samarbete med.

SHE hjälper även privata företag som funderar på att installera laddplatser. Apotea har laddstationer både för anställda och nu även för ellastbilar.

ELBILAR

De som ska köpa ny bil idag funderar oftast på att införskaffa en elbil, en laddhybrid eller en ren hybridbil. Då gäller det att se över laddningsmöjligheterna.

Om man skulle ladda en elbil i en vanlig stickpropp skulle det då ta flera dagar för att ladda upp bilen. Men det är inte något som rekommenderas då det finns en stor risk för överhettning. Med en laddbox tar det ungefär en halv dag. Snabbladdningsstationer installeras endast på publika platser och de kan ladda elbilen full på cirka 20 minuter. Eftersom de drar väldigt mängder med ström är det något som inte är lönsamt att ha i hemmet.

Den nya generationen av laddboxar har inbyggda funktioner för lastbalansering. Det innebär att de automatiskt anpassar laddboxens strömförbrukning till den övriga förbrukningen i fastigheten för att inte överbelasta huvudsäkring.

– Har man en huvudsäkring på 16A, och börjar använda spisen kommer huvudsäkringen inte att hålla. Med en lastbalansering känner laddboxen av elförbrukningen och slutar att ladda bilen medan till exempel spisen är på.

Ett tips från Per-Erik är att inte börja ladda bilen direkt när man kommer hem från jobbet på eftermiddagen eftersom belastningen vid den tiden på dygnet redan är så hög.

VARFÖR ÄR ELEN SÅ DYR?

I vintras steg elpriserna rejält och det var många som fick onormalt höga elräkningar. Anledningen till att elpriset stigit i höjden beror på en rad händelser som har med väder, kriget i Ukraina, elnät, politik och pandemin att göra.

Elhandelsbolagen i Sverige köper och säljer el på marknadsplatsen Nord Pool, vilken är börsen för elhandel i Norden. 360 aktörer från 20 länder är anslutna till Nord Pool och handeln sker i realtid dygnet runt med priser som varierar beroende på tillgång och efterfrågan.

Spotpris är ett begrepp som dyker upp

när man pratar elpriser. Spotpriset är det pris som elbolagen köper elen för och det är spotpriset som styr vad utpriset blir till de slutkunderna som har rörliga elavtal. I rörliga avtal tar kunden hela risken.

För den som tecknar fast elavtal innebär det att betala ett fast pris per kilowattimme (kWh) under hela avtalsperioden, oavsett vad som händer på elmarknaden. Hela risken i fasta avtal tas av elhandlaren. Det finns oftast flera att välja mellan, med varierande bindningstider, för den som vill känna tryggheten i att veta vad varje kWh kostar.

VÄGEN TILL HÖGA ELPRISER

2019 kan ses som ett normalår då elpriserna låg på en jämn prisnivå på runt 40-70 öre/kWh. År 2020 var elpriset i stället väldigt låga och elen kunde köpas

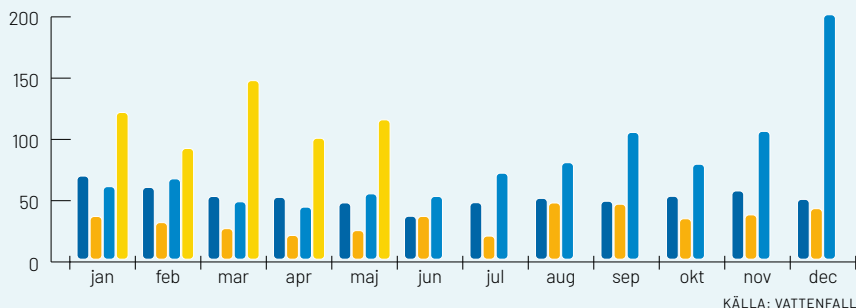
in för 15-35 öre/kWh och tidvis ännu lägre.

År 2021 var det flera faktorer som ledde till att elpriset kraftigt höjdes. Elanvändningen och elproduktionen ökade. På grund av att det blåste mindre producerade vindkraftverken sämre och sommarens torka medförde minskad produktion från vattenkraft. Efterfrågan av fossila bränslen ökade, tillgång till naturgas minskade och priset på stenkolk ökade i Europa. Samtidigt skedde omfattande revisioner och även nedläggning av kärnkraftverk som påverkade priset under 2021. Sverige hade onormalt höga priser från april fram under resten av året som även fortsatte in på 2022.

Ytterligare en faktor som ledde till de höga elpriserna var att samhället snabbt kom igång efter coronapandemin. Produktionen ökade och därmed gick

ELPRISER 2019–2022 ÖRE/KWH

VAR KOMMER ELEN IFRÅN?

Solelen har ökat kraftigt under det senaste året, dock är det fortfarande en väldigt liten bit, endast 1 procent, av den totala elproduktion som kommer från solen.

De största producenterna är vattenkraft och kärnkraften.

priset upp på alla råvaror som olja, kol, naturgas och även utsläppsrätter. Läger man till Rysslands invasion av Ukraina som i sin tur gjort att priserna på naturgas och olja skenat, får man en större förståelse för de aktuella elpriserna.

STABILA ENERGIKÄLLOR

För att ha stabila elpriser behöver Sverige ha väderokänsliga pålitliga energikällor som exempelvis vattenkraft som även kan verka som reglerkraft. Den ger en jämn stabil produktion av el över dygnet.

Marknaden förändras konstant och beroende på hur utvecklingen med kriget i Europa fortlöper kommer det att styra priset framöver. På lång sikt spås elpriserna ligga högre än tidigare nivåer eftersom industrin ökar sin elanvändning och bilar, lastbilar, flygplan och fartyg blir

mer och mer eldrivna. Samtidigt är det svårt att bygga ut elproduktionen i takt med ett ökat behov. Periodvis kommer vi även se mycket låga priser. Det som en effekt av ett ökat inslag av väderberoende elproduktion.

ETT MILJÖVÄNLIGT BOLAG

Sala-Heby Energi är ett litet miljöväntligt elhandelsbolag som producerar 100 procent förnybar el. Den el som kunder köper från SHE kommer antingen från vattenkraft, direkt från solen eller från elproduktion vid förbränning av biobränslen i Silververket. Vårt egna kraftvärmeverk. Det medför att vi kan säkerställa ursprungsgarantier var elen kommer ifrån.

Som kund hos SHE blir man inte överraskad av dolda avgifter, man får bra

service med näst intill inga kötider hos kundtjänst. Här försöker vi hjälpa kunden i den mån vi kan med att teckna det bästa och mest fördelaktiga alternativet av elavtal sett till varje kunds enskilda behov.

SHE är varken det billigaste eller dyraste alternativet när man väljer elhandelsbolag, men vi är ett tryggt elbolag med konkurrenskraftiga och marknads-mässiga priser med 100 procent omtanke om miljön.

Vill du veta mer om elproduktionen och vad som påverkar elpriserna kan du gå in på Svenska kraftnäts hemsida www.svk.se och Energimyndighetens hemsida www.energimyndigheten.se.

SHE-KRYSSET

				INNE-SITTAR-VÅDER	TINTINS KÄNNE-MÄRKE	KIP-LING-ORM	SHE: S EGET KRAFTVÄRMEVERK	HAR TRUBBIGA BARR
							LITET HUS	EL-FORDON
				LEDSAM			METALLISKT GRUND-ÄMNE	KÖR I UPP-SALA
				GRÄNS-BERG			TYP AV TVÄTT-STÄLL	
				FINNS I KOCKOS-NÖT			VACKER	ÄTA GOTT I STOR MÄNGD
				NÖT		NORDISK LÄKE-GUDINNA		VIKT
				STARK BJÖRN				KANON-LJUD
	TOM PÅ MENING OCH INNEHÅLL	YTOR	KAN EL-PRIS-AVTAL VARA	MASSA DUM-HETER	KATT-FOT	TRAPPOR I ADRESS	ÄR SHE: S EL	
							ÄGA OCH SKRATT	SJÖNG THE KINKS OM
FÖRBINDA SIG MED NÅGON	DEL AV ETT PLAGG						SÅNG-JAKOB PYTTE-LITE	
OMÅNS-SON, KOMIKERN MED DEN ABSURDA HUMORN				SÅNG MED KÄNSLA	REGN-TUNGA SJUNGS OM			SPRUNGIT SNABBT
	SPEL MED GREEN			HUVUD-STAD I SCHWEIZ			HARDEN SOM FJÄSKAT	VADAR-FÄGEL
UTAN SVÄNG-AR	SVAMP BARNLEK ELLER -GRUPP					91:ANS VAPEN	INTE ALLS MJÄKIG	PARTI MED SPRÄK-RÖR
		HJÄLPER TILL VID YRKES-VAL	GNAGER PÅ	POPPIGT STYCKE		HUR ÄR DET FRÄ-GAR MAN SKIDORT	BE-SEG-RA	BE-KLAGA SIG
LÄTT SOM TRÄD-KRONOR				SPAT-SERA			GULLIG HÄST	PENG-ARNA GRUS
UNG SKOG			INNE-HAVARE				GÖR MAN SINA PRINCIPER IBLAND	SKOL-ÄMNEN
HAR SVERIGE FYRA								

VINSTER

1:a pris Vattenflaska i stål
2:a pris Elektrisk tändare

Skicka ditt korsord senast den **14/9 2022** till SHE, Fabriksgatan 14, 733 39 Sala och märk kuvertet med "SHE-kryssset". Du kan även scanna och maila till emma.liljefors@sheab.se. Vinnarna meddelas personligen.

Namn

Adress

Telefon